Vereniging de Verademing

Notitie inzake de hulpwarmtecentrale in het Groene Veld

Amsterdam 11 januari 2021,

Inleiding

Binnen afzienbare termijn wordt er een besluit genomen over de locatie in het Groene Veld waar de nieuwe hulpwarmtecentrale van Vattenfall gebouwd moet gaan worden.
Op dit moment zijn er 2 locaties in beeld waaruit een keuze wordt gemaakt:
1. Binnen de 'slotgracht' op de Slibvelden (Zuid-Oost hoek)
2. Buiten de 'slotgracht', naast de Slibvelden (eveneens de Zuid-Oost hoek)

Mocht het besluit vallen op de locatie op de Slibvelden dan raakt dat in grote mate de plannen die momenteel gemaakt worden door Stadsdeel Noord en de Expeditie Vrije Ruimte om een tijdelijke invulling aan het Groene Veld te geven middels kwartiermakers de Culturele Stelling van Amsterdam en vereniging de Verademing.

Gezien de bouwtermijn en het bouwoppervlak die Vattenfall al vanaf eind dit jaar benodigd heeft, ontstaan er met betrekking tot de tijdelijke invulling op de Slibvelden en het terrein van de voormalige Waterzuivering een groot aantal knelpunten. In een oriënterend overleg hierover tussen 5.1,2,e van de Expeditie Vrije Ruimte, projectleider 5.1,2,e van Stadsdeel Noord en 5.1,2,e en 5.1,2,e van vereniging de Verademing, dat plaatsvond op 8 januari 2020, werd wederzijds alle relevante informatie uitgewisseld. Op grond daarvan werd vereniging de Verademing gevraagd de knelpunten in beeld te brengen.

Locatie

Ondanks de urgentie om de hulpwarmtecentrale te realiseren lijkt het in overweging nemen van een andere locatie in het gebied geen noemenswaardig probleem te zijn. Hierbij twee extra opties:

- Het gebied tussen de sloot en het talud, waar nu het keerpunt voor het vrachtverkeer is ingetekend, is groot genoeg om de centrale te plaatsen. De containers, office en parkeerfaciliteiten kunnen bijv. tijdelijk tussen de sloot en de Nieuwe Leeuwarderweg geplaatst worden. De opslag kan bijv. op het gras na de afslag van de A10 voor het vrachtverkeer, langszij de verharde weg naar het bouwterrein zoals die nu ingetekend is. Voor het aan- en afvoertracé van de leidingen heeft dat geen grote consequenties. (Zie bijlage 1.)
- Een ander alternatief is ter hoogte van de Buikslotermeerdijk daar waar deze onder de Nieuwe Leeuwarderweg doorgaat. Net noordelijk daarvan ligt een groenstrook, grenzend aan de Nieuwe Leeuwarderweg en direct daarnaast ligt een brede verharde weg die in onbruik is en nergens naar toe leidt. Daar is voldoende oppervlakte om het bouwterrein en de hulpwarmtecentrale te lokaliseren. De ontsluiting kan dan via het noorden langs de Buikslotermeerdijk of via een aansluiting op de Nieuwe Leeuwarderweg, die gedeeltelijk al bestaat. (Zie bijlage 2.)

Via een van deze twee opties kunnen alle voor het gebied gewenste aspiraties, tijdelijke en duurzame, van alle betrokken partijen maximaal bediend worden.

Ecologie

Er wordt beargumenteerd dat de locatie binnen de slotgracht op de Slibvelden niet valt binnen de Hoofdgroenstructuur en de Ecologische structuur. De locatie buiten de slotgracht valt ook niet binnen de Hoofdgroenstructuur maar wel binnen de Ecologische structuur. Hierdoor wordt gedacht dat het makkelijker is om de hulpwarmtecentrale binnen de slotgracht te realiseren omdat er geen uitzondering gemaakt hoeft te worden in het kader van de Ecologische structuur, want dat laatste moet mogelijk vastgesteld worden door de gemeenteraad.
Een onderzoek naar de mogelijkheid om deze uitzondering te verkrijgen is echter nog niet verricht. Gezien de voorliggende problematiek is het zinvol om dat onderzoek alsnog op korte termijn uit te voeren. Zo kan er een advies ingewonnen worden bij voormalig stadsecoloog 5.1,2,e en stadsecoloog 5.1,2,e van Amsterdam Noord. Hierbij staat de vraag centraal wat voor effect het bouwen en realiseren van de hulpwarmtecentrale heeft op de bestaande ecologische structuur. Indien deze adviezen voldoende grond geven, d.w.z. dat de nadelige effecten op de ecologische structuur beperkt zijn of er helemaal niet zijn, kan de politieke bereidheid om de hulpwarmtecentrale buiten de slotgracht van de Slibvelden te plaatsen verder uitgewerkt worden.
De locatie Buikslotermeerdijk daar waar deze onder de Nieuwe Leeuwarderweg doorgaat ligt niet in de hoofdgroenstructuur en valt oo+k buiten de ecologische structuur. Een extra reden om deze locatie alsnog in de overwegingen mee te nemen.

Uitgangspunten

1. de plattegrond van Vattenfall voor bouw en realisatie omvat in de bij ons bekende tekening bijna 40% van het totale oppervlak van de Slibvelden
2. de bouw begint eind 2021 en duurt t/m oplevering tot eind 2023
3. gedurende de bouw wordt vrachtverkeer via een tijdelijke afrit vanaf de A10 naar het bouwterrein geleid
4. voor kleinschalig bouwverkeer is er een route bedacht via de hoofdingang van Tapwagen.nl op het Waterzuiveringsterrein, een alternatief zou de ingang via de Buikslotermeerdijk zijn
5. het kleinschalig bouwverkeer omvat ongeveer 20 busjes die dagelijks in de vroege ochtenduren binnenkomen en 2e helft middag weer vertrekken
6. na de realisatie is er nog steeds een substantieel deel van de Slibvelden ingetekend voor de hulpwarmtecentrale zelf

Knelpunten bij deze uitgangspunten

Ad 1. De plattegrond

In het gebied voor bouw en realisatie zijn mensen van Vereniging de Verademing gevestigd, niet alleen met hun tijdelijke verblijfsruimten maar ook met schuurtjes, containers en andere opslag van materiaal en spullen. Met rode stippen hebben we op de kaart van Vattenfall aangegeven waar de verschillende ruimten zich bevinden. (zie bijlage 3)

Indien de huidige plattegrond van Vattenfall gehandhaafd blijft zullen alle tijdelijke verblijfsruimten, schuurtjes, containers etc. door de mensen van de Verademing verplaatst moeten worden naar een ander deel van de Slibvelden.

Het betreft 41 tijdelijke verblijfsruimten, containers, schuurtjes of anders. Een dergelijke verplaatsing is beslist geen sinecure. Het gaat dan niet alleen om de hoeveelheid tijd, energie en geld die van de betreffende personen en vereniging de Verademing wordt gevraagd, maar des temeer om de locatie waar naar toe dat verplaatst moet worden.
Het is nu al flink schakelen inzake de beschikbare ruimte op de Slibvelden. Indien er voor de bouwperiode van 2 jaar een dergelijke beperking van het grondgebruik op de Slibvelden gerealiseerd moet worden dan voorzien wij vooralsnog onoplosbaar gebrek aan ruimte.

• Benodigde ruimte vereniging de Verademing
Gedurende de periode dat vereniging de Verademing tijdelijke invulling geeft aan het Groene Veld wordt er op de Slibvelden 'ondersteunend' gewoond door ongeveer 60 mensen. Zij verblijven in portacabins, trailers, yurts en andere opstallen. Dit aantal mensen is noodzakelijk om het door hun voorgestelde plan van aanpak tijdelijke maatschappelijke en culturele invulling van het Groene Veld adequaat uit te voeren. Zij zijn het die het terreinbeheer uitvoeren, zorgen voor de veiligheid en publiekstoegankelijkheid en daarnaast de programmering plannen en produceren. In aanvulling daarop hebben zij op de Slibvelden hun werkplaatsen en opslag van materialen. De werkplaatsen en het materiaal zijn nodig om alle voorbereidingen te treffen die nodig zijn om het terreinbeheer en de programmering tot uitvoer te brengen.
Om het terrein van de Slibvelden voor de komende jaren geschikt te maken voor de uitvoer van alle plannen staat vanuit de optiek van de brandveiligheid en de noodzakelijke vluchtwegen een herschikking van de opstallen in de planning. Er moet voldoende afstand zijn tussen alle opstallen en deze moeten te allen tijde bereikbaar zijn voor de gemeentelijke diensten. In de huidige opstelling is er al sprake van ruimtegebrek, daarom is er voorgesteld om uit te breiden met het terrein dat zuidelijk op de Slibvelden grenst aan de A10.
Samengevat is elke beschikbare m2 op de Slibvelden nodig om niet alleen aan de veiligheidscontouren te kunnen voldoen maar ook om voldoende body te hebben om de gewenste programmering te kunnen realiseren.

• Intredepunten aan- en afvoeren
In blauwe en rode stippellijnen zijn 2 mogelijke tracés aangegeven voor de aan- en afvoerpijpen. Het is onduidelijk waarom niet enkel geopteerd is voor het kortere en dus wellicht goedkopere tracé dan aangegeven is in blauw. Door het rode tracé te laten vervallen wordt het door Vattenfall benodigde bouwterrein bijna gehalveerd en hoeft er door vereniging de Verademing ook voor de helft minder verplaatst te worden.

• Containers, office en parkeer
Containers, office en parkeer zijn in de tekening op ruim genomen wijze aan de westzijde van het bouwterrein gesitueerd. Indien deze faciliteiten buiten de 'slotgracht' van de Slibvelden kunnen worden geplaatst dan wordt het benodigde bouwterrein binnen de 'slotgracht' nog eens met een kwart verkleind en evenzo de benodigde verplaatsing van de objecten en opstallen van de Verademing.

Een mogelijk locatie voor al deze faciliteiten is misschien het gras dat aan noordzijde van de verharde weg naar het bouwterrein ligt en loopt vanaf het keerpunt voor vrachtverkeer tot aan de slotgracht. Beter kijken levert wellicht andere alternatieven op.

Ad 2. De bouwperiode

Vereniging de Verademing heeft een plan opgesteld waarin stapsgewijs invulling wordt gegeven aan de gevraagde maatschappelijke en culturele ambitie en waarbij gefaseerd een groter oppervlak van het Groene Veld in beheer wordt genomen. De periode waarin dit plan wordt geïnitieerd en doorontwikkeld en tot slot tot bloei komt, strekt zich uit van maart 2021 t/m juni 2024. Dat is ongeveer 3,5 jaar. De bouwperiode van de hulpwarmtecentrale zit daar precies midden in en beslaat het grootste gedeelte van de tijd die de Verademing voor de tijdelijke invulling in haar plan heeft aangegeven. Het mag duidelijk zijn dat dit grote consequenties heeft voor de mate waarin de Verademing duiding kan geven aan de gevraagde maatschappelijke en culturele mikpunten.
Vanaf zomer 2021 zal immers veel tijd en aandacht gericht moeten worden op het verplaatsen van alle objecten die op het ingeplande bouwterrein voor Vattenfall zijn gesitueerd. Tijd en aandacht die niet besteedt kan worden aan de doelen die de Verademing in haar concept voor Het Groene Veld heeft benoemd.

Ad 3. Vrachtverkeer

Het is een pré dat het vrachtverkeer via de voorgestelde buiten de Slibvelden om toegang heeft tot het bouwterrein. Voor het oppervlak dat benodigd is om het keerpunt voor vrachtverkeer te maken middels een puinbaan is waarschijnlijk ook een ontheffing nodig op grond van de ecologische structuur.

Ad 4 en 5. Kleinschalig bouwverkeer

• Ingang via Tapwagen.nl

De buurt Elzenhagen zal niet blij zijn indien er dagelijks in de ochtend en de namiddag gedurende een tijdspanne zo'n 20 busjes door de wijk moeten rijden. Vanaf het begin in januari 2019 hebben wij er op ingezet om zo weinig mogelijk autoverkeer of ander transport door de wijk te laten gaan. Ook in onze toekomstige plannen hebben wij als uitgangspunt meegenomen om verkeer door de wijk zoveel mogelijk te beperken. We weten dat er klachten zijn over het verkeer dat veroorzaakt wordt door Tapwagen.nl.
Indien wij het Poortgebouw als cultureel centrum in gebruik nemen en het bouwverkeer moet daar dagelijks langsrijden dan is dat geen wenselijke situatie. Voor wat betreft de ochtenduren zal de overlast meevallen. Maar in de middaguren is het gebouw volop in gebruik, is wellicht de kantine en het buitenterras geopend en zijn er bezoekers met kinderen die aan- en afkomen. Het kleinschalig bouwverkeer moet dan 2 jaar lang in de middaguren door het centrum van alle activiteiten van de Verademing en de buurt heenrijden.

• Ingang Buikslotermeerdijk

Bij gebruik van deze ingang wordt de wijk ontlast maar wordt het terrein dat de Verademing gebruikt extra belast. In beide gevallen moet het bouwverkeer over de centrale middenweg van de Slibvelden naar de bouwplaats rijden. Ook hier zal dat met name in de middaguren tot overlast leiden. De mensen die verblijven en werken op de Slibvelden genereren zelf ook

verkeer o.a. voor de aan en afvoer van mensen, spullen of het verplaatsen van zwaar materiaal op het terrein met heftrucks, trailers etc.
Het is ons niet bekend waarom dit kleinschalig bouwverkeer geen gebruik kan maken van de nieuwe tijdelijke afrit van de A10 die voor het vrachtverkeer wordt aangelegd.

Ad 6. Grondgebruik na oplevering
Het is niet helemaal duidelijk hoeveel grondoppervlak er daadwerkelijk benodigd is na oplevering van de centrale. Op de plattegrond lijkt dat substantieel te zijn. Dit moet nader gespecificeerd worden.

Procesvoorstel
Gezien de voorliggende problematiek is het zaak dat alle belanghebbenden op korte termijn in overleg met elkaar treden en tot afstemming komen. Een voorstel kan zijn om hiertoe een werkgroep op te richten waarin vertegenwoordigers van Vattenfall, Stadsdeel Noord, Expeditie Vrije Ruimte en vereniging de Verademing deelnemen. Zij gaan zich bezighouden met het in beeld brengen van alle aspecten van het probleemveld en op grond daarvan toewerken naar een gemeenschappelijke keuze voor de beste locatie waarop de hulpwarmtecentrale gerealiseerd moet worden. Een aanzet voor een stappenplan kan zijn:
1. Locatiebezoek
2. Advies stadsecoloog
3. Advies jurist
4. Opstellen vergelijkende inventarisatie
5. Afstemming over de locatie
6. Regulier werkoverleg

Ad 1. Locatie bezoek
Op basis van de huidige plattegrond zijn wellicht niet alle effecten van de bouw en de realisatie van de hulpwarmtecentrale precies in te schatten. We stellen voor om op korte termijn een locatiebezoek uit te voeren We bezoeken dan 3 locaties: binnen de slotgracht, buiten de slotgracht en de Buikslotermeerdijk bij de onderdoorgang van de Nieuwe Leeuwarderweg.

Ad 2. Advies stadsecoloog
Voor elke locatie wordt een advies opgevraagd bij de stadsecoloog met betrekking tot de vraag wat voor nadelige effecten de bouw en realisatie van de hulpwarmtecentrale heeft op de bestaande ecologische structuur.

Ad 3. Advies jurist
Voor elke locaties wordt een advies opgevraagd bij de gemeente jurist met betrekking tot vragen over beperkingen gezien vanuit het bestemmingsplan, de hoofdgroenstructuur en de ecologische structuur. Wat is er nodig om eventueel een uitzondering aan te vragen op de bestaande regelgeving en kan dat überhaupt ?

Ad 4. Opstellen vergelijkende inventarisatie
Op basis van het locatiebezoek en de adviezen stellen we een vergelijkende inventarisatie op waarbij we de pro's en cons per locatie aangeven vanuit het perspectief van elk der betrokken partijen.

Ad 5. Afstemming over de locatie
In een of twee werkmeetings maken de deelnemers een keuze voor de meest passende locatie. De keuze wordt uitgewerkt in een voorstel dat aan stadsdeel Noord en eventueel aan de centrale stad ter besluitvorming kan worden voorgelegd.

Ad 6. Regulier werkoverleg
Nadat de besluitvorming heeft plaatsgevonden treffen alle deelnemers elkaar in een regulier werkoverleg waarbij in eerste aanleg een heldere planning wordt gemaakt met betrekking tot bouw en realisatie. Vervolgens worden met betrekking tot de uitvoer van de plannen alle benodigde praktische afspraken gemaakt.

Bijlage 1.

Bijlage 2

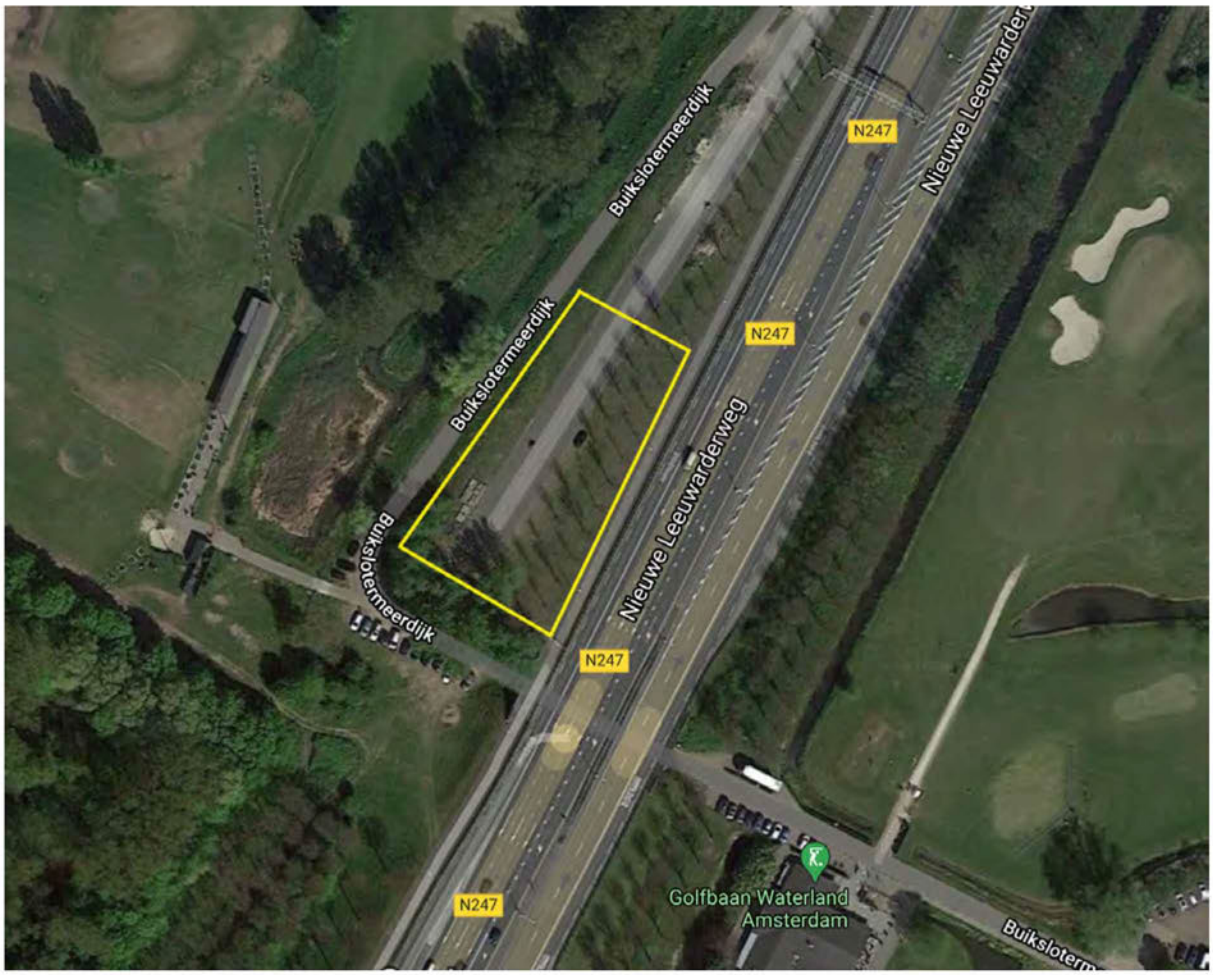
Buikslotermeerdijk
N247
Nieuwe Leeuwarder
Buikslotermeerdijk
N247
Nieuwe Leeuwarderweg
Buikslotermeerdijk
N247
N247
Golfbaan Waterland
Amsterdam

5.1.2.e

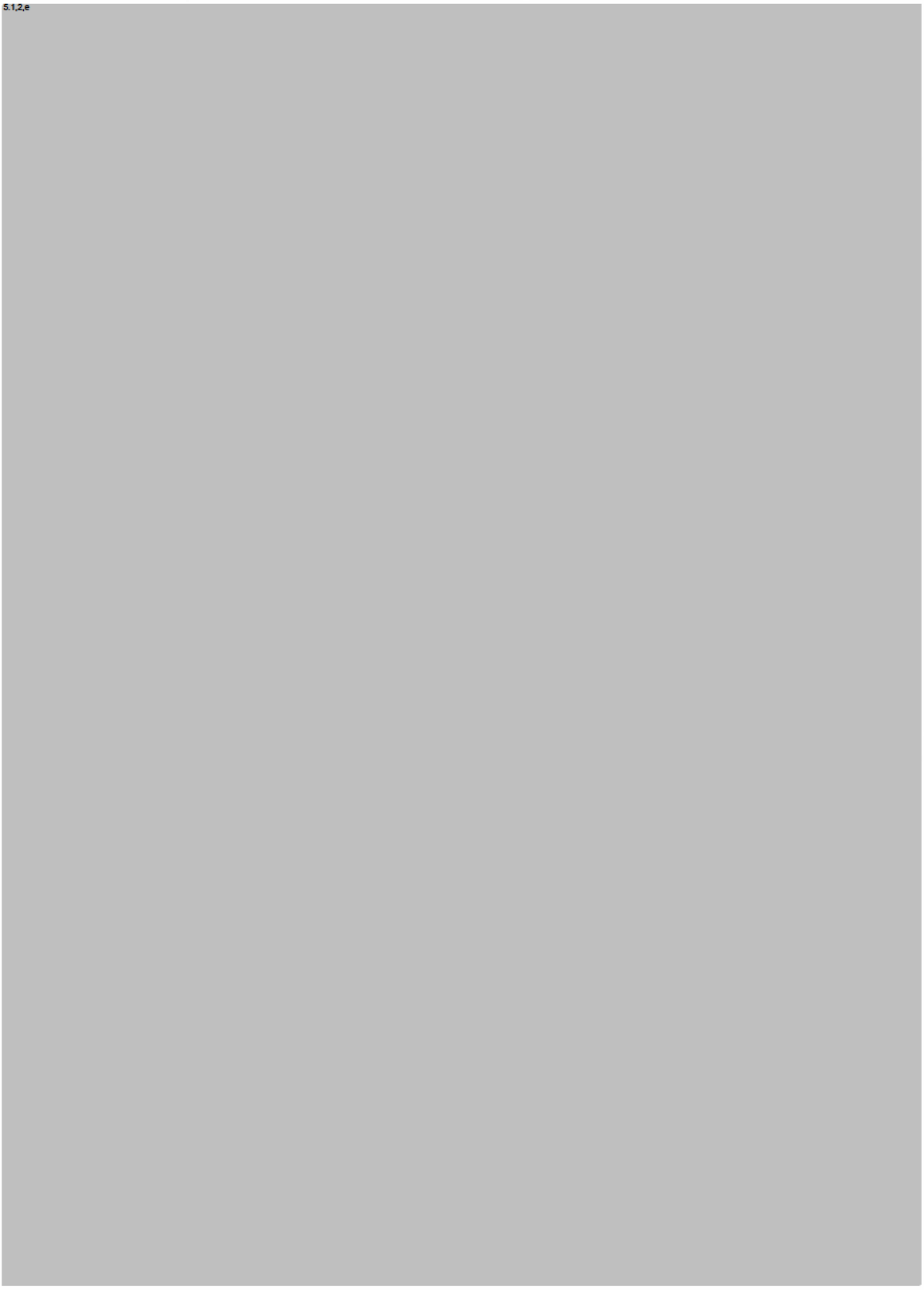

Bijlage 4

Hoofdgroenstructuur (licht groen)
Ecologische structuur (donker groen)

